

Messadi pertuccont il relasch dalla lescha per carrar cun vehichels a motor sin vias d'alp, da funs e d'uaul

Preziau signur president dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentararis

Nus presentein a Vus sequentamein il messadi ed il sboz per l'introducziun dalla lescha per carrar cun vehichels a motor sin vias d'alp, da funs e d'uaul.

Situaziun da partenza

Ellas anteriuras vischnaucas era il carrar sin vias d'alp, da funs e d'uaul reglaus different e per part in summa buca. Suenter la fusiun ha la suprastanza communal spert realisau ch'il carrar ha in connex considerabel cun la finanziaziun futura dil manteniment e caschuna bia damondas giuridicas. Plinavon era ei clar ch'igl ei da risguardar la populaziun interessada tier l'elaboraziun dalla regulaziun futura.

Per tuttina haver spert ina sligiazion unitara ed usitada, ha la suprastanza communal relaschau ils 6 da fevrer 2017 l'ordinaziun per carrar cun vehichels a motor sin vias d'alp, da funs e d'uaul dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion, ch'ei entrada en vigur retroactivamein igl 1. da fevrer 2017. Las regulaziuns dall'ordinaziun – cunzun la pussevladad da carrar sin las vias d'alp, da funs e d'uaul cun ina vignetta – ein en general acceptadas.

Suenter che la suprastanza communal haveva decidiu, el rom dall'elaboraziun dalla lescha davart il manteniment, la gestiun e l'utilisaziun dallas ovras da meglieraziun e d'ulteriuras ovras ordeifer il territori da baghegiar, da proponer al parlament da restar tier il sistem actual cun vignettas, ha la suprastanza communal decidiu dad era surluvrar l'ordinaziun per carrar cun vehichels a motor sin vias d'alp, da funs e d'uaul, e d'alzar tala sin plaun legislativ.

Sorts da lubientschas

Il sboz dalla lescha differenziescha denter il:

- carrar senza lubientscha (art. 9)
- carrar cun lubientscha (art. 10)
- carrar cun lubientscha speciala (art. 11)
- carrar cun lubientscha excepziunala (art. 12)

Il carrar senza lubientscha ei cunzun previus per viadis ufficials, salvaments, etc. sco era per viadis cun intents agricols e forestals e per il transport da selvaschina d'ungla morta.

Il carrar cun lubientscha ei cunzun previus per viadis privats cun normals autos da personas, en il qual la lubientscha duei vegnir concedida per tut ils intents da carrar.

Il carrar cun ina lubientscha speciala ei previus per viadis privats cun in normal auto da personas. La lubientscha duei vegnir concedida fetg decentamein (cunzun cunfinonts).

Il carrar cun lubientscha excepziunala ei previus per viadis commercials cun vehichels ed activitads che donnegian da principi las vias.

Explicaziuns tier las singulas stipulaziun

art. 1

A basa dallas biaras leschas communalas precedentas vegn la finamira dalla lescha determinada. La lescha surordinada ei vasta, perquei ei ina menziun corrispudenta raschuneivla.

art. 2

alinea 1: La lescha davart il traffic sin via sesanfla ell'elaboraziun e vegn probablamein aunc presentada uonn al parlament.

alinea 4 e 5: Per motivs sistematici vegn la regulaziun pertuccont la carrablada cun lubientscha speciala integrada egl art. 2.

art. 3

alinea 1: Sco vias d'uaul valan tenor l'ordinaziun d'uaul cantunala vias che la confederaziun ni il cantun han susteniu cun contribuziuns forestalas la realisaziun ni l'extensiun. Per evitar problems da cunfinaziun vegn surpriu quella definiziun. La carrablada dallas vias d'uaul vegn restrenschiada fermamein dil dretg surordinau.

art. 9 – 12

Tgei che pertucca il cuntegn ein las regulaziuns vertentas dall'ordinaziun vegnidas surpridas. Las midadas fatgas ein oravontut da natira linguistica.

art. 13

Las taxas da canzlia existentas vegnan per part alzadas levamein. La lubientscha annuala per vehichels entochen 3,5 t duei vegniralzada sin la summa maximalme in lubida giudicada dil cantun da 100 francs. Dalla lubientscha supplementara per commembers da famiglia el medem tenercasa duei vegnir desistiu. Quei cun la ponderaziun che per exempel in fegl cun occupaziun professiunala che habitescha aunc tier ils geniturs vegni buca favurissaus enviars in che habitescha en in'atgna habitaziun.

art. 14

Ina contribuziun al manteniment supplementar da vias vegn regladas separadamein (ell'ordinaziun sut taxas). Tier quellas settracta ei buca da taxas da canzlia. Ellas basegnan ina basa legala corrispudenta.

Tenor igl art. 35 lit. a dalla constituziun communal ei il parlament communal responsabels per il reslasch da leschas. Il referendum facultativ resta resalvaus tenor art. 32 al. 1 lit. a.

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal las suandontas propostas al parlament communal:

- d'entrar ella fatschenta;
- d'approbar la lescha per carrar cun vehichels a motor sin vias d'alp, da funs e d'uaul.